

23 AUGUST 1944—23 AUGUST 1984

BUCURIA NOASTRĂ

Șef Rabin dr. MOSES ROSEN

„Ca să povestești fiilor și fiilor fiilor tăi“ (Exodus, 10, 2).
למען תספר לאזני בניך וכן בניך (שמות י"ב)

Dacă n-ar fi fost 23 August 1944, n-am mai fi fost nici noi, rămășițele evreilor din România.

În această afirmație, bazată pe indubitabile fapte istorice, constă definirea participării noastre, cu totul speciale, la sărbătoarea întregului popor român și a naționalităților conlocuitoare, la cea de-a 40-a aniversare a acestei zile.

Țara a fost vîndută dușmanului. Trădătorii, antisemiții au adus fascismul, iar acesta a adus războiul. România a fost ciopîrțită. Hitler și Mussolini au tăiat adînc în carnea țării și milioane de români au devenit robi, iar „sfînta tinerete legionară“ aplauda nenorocirea națională pe care ea o aduse. Au cîntat „ura de rasă“, au predicat „setea de răzbunare“, au urlat lozinci de fiare și astfel au furat țării independența, poporului libertatea, iar nouă, evreilor... viețile.

Nedreptul război antisovietic a secerat multe sute de mii de vieți, floarea tineretului României. În același timp, prin pogromuri și deportări, fasciștii ne ucideau frații și părinții, fără milă, fără cruțare. Știăm, știăm cu toții că Germania fascistă dorea să aplice „soluția finală“ și la evreii din România și că oficiosul lui Killinger (ambasadorul lui Hitler la București) a și scris că „pină la sfîrșitul anului 1944, România va fi „curățată“ de evrei“.

Osinții la moarte sigură, așteptam doar sorocul, ne întrebam doar cînd ne vine rîndul. „Pianurile“ erau întocmite, vagoanele pregătite, cuptoarele de la Auschwitz lucrau zi și noapte, iar camerele de gazare se perfecționaseră cu o tehnică teutonă de cel mai „modern“ rafinament...

...Și a venit 23 August. Forțele progresiste ale țării, oștirea și muncitorii români, în condițiile înaintării armatelor sovietice victorioase, au răsturnat peste noapte toate uneltirile și nici dușmanii externi, nici trădătorii interni n-au mai apucat să-și ducă „treaba“ la „bun sfîrșit“.

„Hitler kaput“ a însemnat „fascism kaput“, a însemnat „legionari, antisemitism, pogromuri kaput“.

Poporul și-a luat soarta în propriile sale mîini. De patru decenii încoace, el a construit o nouă orînduire, a dreptății, a egalității între cetățeni, a dragostei de om.

A crescut între timp o nouă generație a poporului român. Ea și întregul popor, și cu el odată populația evreiască a țării, se bucură, desigur, în această zi.

Se bucură de lumina cărții, care a pătruns în cele mai îndepărtate unghere ale țării, punînd capăt analfabetismului. Învățămînt gratuit pentru toți. Drumul spre cultură, spre știință, spre artă e deschis tuturor.

Se bucură de sănătatea poporului, de grija cu care este ocrotită, de spitalele, creșele, policlinicile, de toate instituțiile care au dus la o

reducere considerabilă a mortalității, la extinderea unei rețele sanitare în slujba întregului popor.

Se bucură de milioanele de locuințe moderne, de uzinele și fabricile care împînzesc țara, de sutele de mii de tractoare care pregătesc holde bogate și îndestularea tuturor celor ce trăiesc și muncesc în această țară, indiferent de naționalitate.

Se bucură de politica de Pace a României, de prestigiul internațional al președintelui ei, domnul Nicolae Ceaușescu, care este admirat de o lume întreagă pentru înțelepciunea, pentru umanismul, pentru energia și capacitatea cu care conduce destinele țării.

Se bucură de toate acestea, și de multe altele, noua generație. Fericită este ea, cu această bucurie! Și fericiți sintem noi, cu toții!

Dar există o vorbă din bătrîni: „Adevărata prețuire a luminii o face acela care și-a pierdut un timp vederea și a recăpătat-o“.

Pentru noi, cei care am trăit în bezna terorii fasciste, care am purtat jugul sclaviei, care am trecut prin ororile războiului, orori simțite de întregul popor, dar cu consecințe în plus pentru evrei, pentru noi 23 August are o deosebită semnificație.

Noi știm să comparăm ceea ce a fost cu ceea ce este și de aceea bucuria noastră este bucuria tuturor, plus această antiteză dintre cel mai profund întuneric și lumina proiectată de 23 August 1944.

Iar noi, evreii? Se bucură toți cetățenii României, se bucură că în această zi au fost scoși מעבודת לחרות „de la robie la libertate“ מנינו לשמחה „de la jale la veselie“ מאבד ליום טוב „de la doliu cumplit la sărbătoare“ מאפס לאור גדול „de la beznă la lumină“ (Hagada de Pesah).

Se bucură toți. Ne bucurăm și noi, evreii, tot cu un „plus“. Nu e dintre cele mai neînsemnate. Ne bucurăm de toate cele de mai sus și de încă „ceva“. Acest „ceva“ e o axiomă, nu are nevoie deci de nici o demonstrație și totuși trebuie amintit mereu, și sună cam așa:

În această zi, noi, evreii, am fost salvați de la o moarte sigură și ni s-a deschis calea spre o viață demnă.

Datorăm zilei de 23 August 1944 viețile noastre inșele.

Să povestim deci, așa cum ne învață versetul biblic la cea dintîi dintre eliberări, la Exodul din Egipt.

Să povestim, să nu contenim a povesti tinerei generații, care nu are criteriile noastre de comparație. Să-i povestim ce a fost, ca să fie conștientă că trebuie să păzească ceea ce este ca lumina ochilor, pentru ca nici un fascist, nici un antisemit să nu mai îndrăznească să ridice capul, pentru ca pacea să fie asigurată, pentru ca de-a pururi să nu mai fie primejduită viața și libertatea oamenilor.

Binecuvîntată fie ziua despre care se poate zice, pe drept cuvînt, ceea ce grăiește Psalmistul, eternul bard al iudaismului:

זה היום עשה ל' נניקה ונשמחה בו

„Ziua aceasta a fost făcută de Dumnezeu, ca să ne bucurăm și să ne veselim într-însa!“.

Împreună cu toți fiii țării

Recunoștință, omagiu, devotament

„Dictatura a luat sfîrșit și cu ea înce-tează toate aspirările...“

Aceste cuvînte, rostite la radio în seara zilei de 23 August 1944, devenite azi istorie, au marcat un moment de excepție în viața țării noastre.

A vorbi despre bucuria acelei clipe care a dăruit libertatea, demnitatea și speranța unui întreg popor, împins înătr-un război nefast, ce a secerat vieți netrăite încă — lanuri crude —, tinerețea țării, a vorbi despre eroismul și dirzenia celor mai buni fii ai patriei, luptători pentru libertate pînă la jertfa supremă, este prea puțin spus. Retrospectivă, în însă a celor patru decenii ne conferă mult mai mult; ne conferă liniștea interioară, jubația nu doar a clipei de descăsușare, ci satisfacția că drumul ales atunci a fost cel adevărat, cel drept, cel legitim (dacă ne gîndim că el se înscrie în suita marilor momente istorice: Unirea Principatelor, Războiul pentru independență, fîurirea statului național român unitar).

Împreună cu întregul popor român, alături de toate naționalitățile conlocuitoare, populația evreiască din țara noastră dă glas azi întregii bucurii și recunoștinței, îndreptățitei mîndrii de a fi cetățenii unei țări care militează cu neobosită consecvență pentru dreptul inalienabil al tuturor popoarelor, mici și mari, la libertate și independență națională, la pace. Nu este vorba de o bucurie de circumstanță. Să ne gîndim numai la faptul că, odată cu eliberarea țării, a luat sfîrșit și coșmarul persecuțiilor rasiale, generat de nazism. Să ne aducem aminte de pogromul dezlîntit de legionari la București în ianuarie '41, de umilintele și suferințele tineretului evreu, înlăturat din școli și universități, de munca obligatorie umilitoare, de presa

Ing. THEODOR BLUMENFELD
președintele Comunității Evreilor
din București

(Continuare în p. 5)

Evreii din Iași, ca și întreaga populație evreiască din România, împreună cu toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate și religie, întîmpină cu bucurie și însuflețire marea sărbătoare — cea de-a 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională.

Cînd, împreună cu întregul popor român, salutăm libertatea inaugurată de 23 August, noi rostim un mare, inconștient adevăr. Căci actual istoric din vara lui '44, înfăptuit de forțele democratice, conduse de Partidul Comunist Român, a însemnat pentru noi, înainte de orice, curmarea teribilei nopți a fascismului și ivirea zorilor unei zile a libertății, dreptății și demnității.

Obștea evreiască din Iași dăinuie de peste o jumătate de mileniu și, de-a lungul vremurilor, ea nu numai că a conviețuit în deplină înțelegere cu populația orașului, dar, prin strădaniile oamenilor muncii, prin creația unor mari personalități, ea a contribuit la dezvoltarea economică, socială și culturală a

principalului centru al Moldovei și, în genere, a meleagurilor românești, a participat activ, inclusiv prin jertfe de singe, la lupta poporului român pentru independență și unitate națională, pentru împlinirea idealurilor revoluționare într-o Românie modernă. Nu este mai puțin adevărat că la Iași s-au făcut auzite și îndemnulurile la ură de rasă ale unor A. C. Cuza și Codreanu, că diversiunea antisemită instigată de aceștia și încurajată de unii exponenți ai partidelor burghezo-moșieresti a avut consecințe din cele mai nefaste asupra maselor și, în mod deosebit, asupra populației evreiești.

Perioada dictaturii militar-fasciste, a penetrației economice și militare a Germaniei hitleriste și a războiului antisovietic a fost cea mai neagră și cea mai

Dr. SIMION CAUFMAN
președintele Comunității Evreilor
din Iași

(Continuare în p. 5)

MERIDIANE • MERIDIANE • MERIDIANE

Muzeul evreiesc din Manchester va fi găzduit într-o sinagogă ridicată în urmă cu peste o sută de ani în inima cartierului unde au început să se stabilească imigranții evrei în această metropolă.

Sinagoga a fost construită prin grija Comunității Sefarde din Manchester, proiectul acestei Case a învățăturii fiind încredințat lui Edward Solomon, un arhitect de seamă al epocii victoriene. Ea a fost inaugurată în 1873 și a servit ca atare 109 ani, ultimul serviciu divin având loc în mai 1982.

Edificiul în sine este considerat drept unul dintre cele mai reprezentative exemple de arhitectură sinagogală europeană, prin motivele ei maure și frumoasele vitralii. Pentru valoarea ei arhitecturală și importanța istorică, sinagoga a intrat în atenția Departamentului pentru Protecția Mediului Inconjurător.

În 1979, Comunitatea Sefardă din Manchester a luat inițiativa renovării acestei sinagogi și a transformării ei în muzeu. În colaborare cu istoricul Bill Williams, a fost constituit un comitet pentru valorificarea moștenirii evreiești, înființat în scopul strângerii fondurilor bănești necesare. Consiliul Edificiilor Istorice, primăria orașului Manchester, Fundația pentru Ocrotirea Monumentelor Istorice Naționale, Departamentul Englez al Turismului, Secția muzeelor din nord-vestul Marii Britanii au fost cele care au contribuit cel mai mult la restaurarea sinagogii și la crearea muzeului.

Cea mai substanțială dintre donațiile particulare a fost aceea a lui David și Ella Klein, refugiați la Manchester în timpul prigoanei rasiale din Germania nazistă.

La etajul sinagogii urmează să fie deschisă o expoziție a iudaismului din Marea Britanie, punându-se accent pe istoria comunității din Manchester. Expoziția e proiectată de specialiști de la Secția mu-

zeelor din nord-vestul Marii Britanii și de la Secția galeriilor de artă. Ea va include diferite aspecte cu caracter iudaic din viața unei familii de imigranți sosiți la Manchester în epoca victoriană și, probabil, una din cele mai minunate ideii, o ilustrare a zidului de est al sinagogii, unde e înfățișată așa-numita „linie ge-filte-fish”, pe care evreii din estul Europei au sosit la Manchester.

a început o campanie pentru colecționarea de obiecte de valoare istorică. Aceasta pare să fie unul dintre cele mai interesante aspecte ale pregătirilor de deschidere, fiecare colet poștal sosit, în decursul anului trecut, îmbogățind vitoarea colecție, a muzeului.

Un minunat album ilustrat, de la Căminul de bătrâni din Manchester, datînd din 1924, a sosit din Israel, unde se păs-

verticale și una orizontală, reprezentîndu-l pe Haman — toate acestea și multe altele au fost trimise, din toate părțile, pe adresa organizatorilor muzeului, care le cataloghează și le reproduc în măsura în care este posibil.

De importanță capitală va fi materialul audiovizual adunat de membrii Cercului de studii istorice din Manchester. Aici există mii de fotografii vechi, care înfățișează aspecte din comunitatea evreiască din Manchester, ca și cel puțin 450 de benzi cu interviuri date de evrei, în special vîrstnici, povestind despre viața evreiască de altădată a orașului.

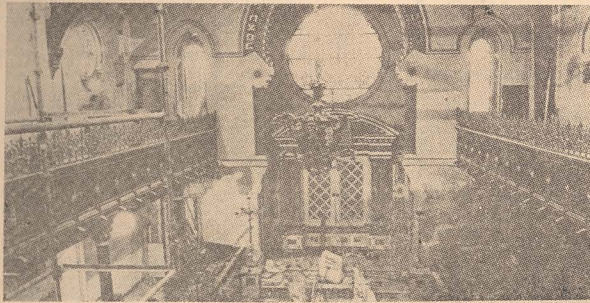
Muzeul e proiectat ca un centru al vieții comunitare din localitate. Pentru populația evreiască, afirmă fondatorii, va fi un indicator al valorificării moștenirii ei, iar pentru tineret — o modalitate de menținere a legăturilor cu trecutul. Pentru neevrei muzeul „va deschide o fereastră prin care vor putea vedea realitățile vieții evreiești”. Muzeul va fi, totodată, un cămin pentru vechi obiecte iudaice, care, altfel, s-ar fi pierdut sau ar fi fost neglijate.

Muzeul, a cărui înființare este susținută de autoritățile civile din Manchester, e patronat de Șef Rabinul Angliei, Sir Immanuel Jakobovitz, Rabin dr. Solomon Gaon, Rabin Hugo Gryn și de Isaia Weinberg, director la Muzeul Diasporei din Tel Aviv. Bill Williams este șeful lucrărilor, iar Rickie Burman coordonatorul proiectului.

Moștenirea culturală a evreilor din Marea Britanie n-ar fi putut încăpea pe mîini mai bune. Cheetham Hill Road nr. 190 este pe punctul de a deveni centrul prezentării vieții comunitare evreiești din Manchester și realizarea fascinantă a unui vis îndelungat.

JENNI FRAZER

Un muzeu pentru Manchester

Lucrări de restaurare la Muzeul evreiesc din Manchester

Scopul muzeului din Manchester nu este să prezinte numai istoria comunității evreiești din acest oraș, ci, mai curînd, să integreze experiența acesteia în contextul iudaismului englez și internațional. Fondatorii muzeului susțin că sînt interesați „de tot ce are legătură cu obștea evreiască din această țară”.

În vederea acestui obiectiv, comitetul

tra de mai mult timp. O scrisoare împodobită cu desene, din 1918, către Frațele Abraham Manackerman din Ordinul Independent al lui B'nai B'rith; o broderie cu Cele Zece Porunci; o ceașcă de porțelan din Davenport, lucrată în secolul al XIX-lea, înfățișînd un negustor ambulant de mărunțișuri evreu; un grăgar de Purim, din lemn, cu două figurine

Valoroasa formație israeliană „The Cameran Singers”

Zvonurile circulă cu repeziune. Încă înainte de a ști cu exactitate că sala din Popa Soare va găzdui și pentru noi un concert cu corul de cameră „The Cameran Singers” din Israel, de la Festivalul de muzică de cameră de la Brașov sosiseră deja vestile despre succesul renumit în toate manifestările corului, atât la Brașov, cit și la Sf. Gheorghe, Prejmer etc. Ne-am dus deci, cum s-ar spune, la pomul lăudat, și, în pofida continuității proverbului, sacul n-a rămas gol. Am avut parte de o seară de muzică autentică, realizată la cel mai înalt nivel, o seară de bucurie pură, intens spiritualizată, căci corul nu face rabat accesibilității, propunîndu-și întotdeauna să ridice publicul la gradul său de incandescență și nu să facă drumul invers.

Ce reprezintă un cor de cameră? Reprezintă, în mod necesar, o formație de maxim profesionalism — și avem minunatul exemplu al „Madrigalului” bucareștan, condus de Marin Constantin —, în care contează atât personalitatea fiecărui muzician, cit și capacitatea de a captare la unisonul, mai ales suflătesc, spiritual, al ansamblului. Omogenitatea se realizează dintr-o sumă de talente unice, disciplinate însă întru unitate. Corul de cameră necesită, de asemenea, o tehnică impecabilă, motiv pentru care dirijorul Avner Itai, care este și fondatorul ansamblului, și-a ales aproape exclusiv cîntăreți profesioniști, sau studenți de canto, obținînd un posibil cor de soliști. Care s-a dovedit a fi la înălțimea exigențelor profesiei.

Cele trei direcții repertoriare către care se îndreaptă „The Cameran Singers” ar fi, sintetizînd, cultura clasică, cea națională contemporană și folclorul, accepțînd o viziune largă asupra acestor categorii. Mai precis, capodoperele muzicii europene de la Renașterea și pînă în secolul XX, muzica israeliană, deci autumat contemporană și tezaurul păstrat și transmis, mai ales oral, în comunitățile evreiești din întreaga lume. Toate aceste trei direcții au fost ilustrate în programul concertului din seara de 11 iulie. Am ascultat Jakobus Gallus, Bach, Mendelssohn și Ravel, am ascultat Paul Ben-Haim, Zwi Avni și Avraham Am-

zallag, dar și cîntece hasidice. Un recital complex, abordînd epoci diferite, și ne putem declara pe deplin satisfăcuți de mobilitatea stilistică a corului.

Condus de mîna forte care este dirijorul Avner Ytai. Căci am cunoscut acești oameni atît în postura de grup, cit și în cea de ansamblu, și sînt două lucruri diferite. Un grup foarte divers, care în momentul cînd se pregătește sau abordează spectacolul devine o perfectă unitate, disciplinată de dirijor. În mod evident, el este pentru ei forul suprem în materie și, de aceea, în concert reacționează la cea mai mică nuanță de gest, la fiecare schimbare de mimică. O deosebită concentrare și seriozitate îi caracterizează pe toți în momentul cînd devin ansamblu: relaxarea organizată dinaintea spectacolului, încălzirea, apoi intrarea în sală nu sînt gesturi mecanice, par a fi mai curînd un ritual. Un ritual al apropierii de muzică, de momentul creației, un ritual al pregătirii actului artistic, asumat cu toată responsabilitatea. De aceea, nu există o perioadă de demaraj la începutul concertului, cum se întîmplă chiar și la unii soliști experimentați. Calitatea se relevă din prima clipă și singurul element exterior care mai poate influența asupra interpretării este reacția publicului. De care cred că „The Cameran Singers” nu se poate plînge.

Deosebit de interesante pentru publicul nostru au fost piesele compozitorilor israelieni, domeniu în care lipsa de informație este aproape totală. „Triq”, ciclul de poeme din muzica evreilor marocani de Avraham Amzallag (compozitorul a participat personal, cîntînd partea de flaut și apoi de tobe), a fost, desigur, o revelație, la care au contribuit esențial și soliștii Baruch Schwartz și Nitza Amit, voci dotate cu o deosebită tehnică a ornamentului, atît de important în muzica de tip oriental. De asemenea, piesa „O, privește minunată”, de Paul Ben-Haim, pe versuri de Iehuda Halevi și „Psalmii” de Zwi Avni, realizate într-o manieră mai clasică, mai echilibrată, sînt lucrări corale de mare efect, mai ales pentru lumea europeană.

Se poate remarca în stilul corului o înclinație spre dramatism, care s-a vădit

și în piesa corală de Mendelssohn-Bartholdy, a cărei solistă a fost Ruth Tavor, și în Motetul nr. 1 pentru cor dublu, de Bach, adevărată performanță pentru un ansamblu de dimensiuni reduse. Chiar și pentru stilul mai clasic, mai senin al lui Maurice Ravel, opțiunea repertorială a reprezentat alegerea unui dramatism aluziv — cele „Treți cîntece” de Ravel, pe versuri proprii, au fost dirijate de Steven Sloane, student al lui Avner Ytai, cu mai puțin aplomb, dar cu evidente

posibilități în curs de dezvoltare. Nu putem să nu cităm și numele soliștilor, care au dat glas unor fragmente din aceste piese: Myriam Meltzer, Idit Maghilevsky, Oded Amir.

Mulțumim mesagerilor artei israeliene pentru seara de elevare, pentru seara de trăire autentică pe care ne-au oferit-o. Mulțumim și cu speranța că vom mai avea ocazia să-i auzim.

DANA CAMIL-SCHLANGER

Cîteva opinii

UN PROCES DE SACRALIZARE A ACTULUI CREATOR

„Sentimentul comunicat de concertul corului «The Cameran Singers», sub conducerea nobilă și rafinată a lui Avner Ytai și cu participarea sugestivă a compozitorului A. Amzallag, s-a înscris în acea satisfacție estetică ce depășește constatarea lucidă a calităților interpretative, ascultătorul lăsîndu-se, totodată, și luat prin surprindere de evenimentul creator, antrenat în miezul lui, într-o deplină comuniune și bucurie. Harul ce străbate interpretarea este, de fapt, ultimul stadiu, epurat, dar încă fierbinte, al unui proces de sacralizare a actului creator”.

MYRIAM MARBE

PREZENTA DE ELITA A UNUI COR ÎN VIAȚA MUZICALĂ MODERNĂ

„Impresia excelentă pe care corul israelian a făcut-o la tradiționalul Festival de muzică de cameră de la Brașov a continuat să-l însoțească în turneul din România. Bucuria cîntului este proprie interpretării unui repertoriu cu largă deschidere spre epoci de cultură diferențiate ca mentalitate și stil. Tocmai această suplețe a mișcării intelectuale de-a lungul timpurilor muzicii (un Bach admirabil descifrat, înțeles și restituit), incluzînd și opere caracteristice spiritului național, divers exprimat și el, îmi pare esențială pentru prezența de elită a unui cor în viața muzicală modernă”.

ADA BRUMARU

IMPACTUL CEL MAI PUTERNIC ASUPRA PUBLICULUI

„A fost o bucurie să aud corul de cameră dirijat de excelentul muzician Avner Ytai. Repertoriul a fost consistent și variat. Coriștii au cîntat bine și cu evidentă plăcere, ceea ce este foarte important, pentru că entuziaștii adesea nu sînt competenți, iar competenții se întîmplă să fie blazați; de data asta au fost întru-niși ambii factori; mi-au plăcut lucrările compozitorilor israelieni Ben-Haim, Zwi Avni și A. Amzallag (acesta din urmă prezent la concert și contribuind la executarea frumoaselor piese din muzica tradițională evreiască marocană). Bach, cu ale sale motete pentru dublu cor, a sunat admirabil și m-am bucurat că piesa cea mai dificilă a avut și impactul cel mai puternic asupra publicului”.

ȘTEFAN NICULESCU

ANATOL VIERU

MINA ȘECHTER

S-a stins din viață încă una dintre distinsele membre ale obștii noastre. Mina Șechter a făcut parte din categoria devotatei și bunelor, infinit de bunelor soții și mame evreice.

Adevărată EISEN HAIL, inima ei a fost alături de toți ai casei, ca și de cei în nevoie, cu care s-a identificat și ale căror dureri a căutat să le aline. Și-a

trăit viața cu demnitate și și-a câștigat aprecierea unanimă a celor ce au cunoscut-o. Viața ei bogată în roade s-a încheiat cu satisfacția sufletească a împlinirii pe toate planurile.

Amintirea luminoasă a Minei Șechter va rămăși în mintea și în inimile celor rămași și numele ei va fi pomenit cu pietate și cu recunoștință.

BENNO POPLIKER

A fost unul din acei împătimiti de teatru pentru care scena era singura viață adevărată. De aceea, studiile juridice le-a împlinit cu lecții de teatru, lecții luate cu mari măști din Viena.

teatru german la cel idiş. Deportat dincolo de Nistru, el a organizat acolo spectacole de teatru, aducând efemere clipe de alinare tovarășilor săi de suferință. Revenit în țară, după Eliberare, devine unul dintre întemeietorii Teatrului Evreiesc de Stat din București. Timp de peste 30 de ani, a dus o activitate neobosită ca dramaturg, regizor și actor.

Ca dramaturg, a transpus pentru scenă câteva din cele mai cunoscute lucrări ale lui Șalom Alechem — „Croitorul fermecat”, „Viola lui Ștempeniu”, „Tevie Lăptarul”, „Stele rățăciitoare”, „Menahem Mendel”, care au fost puse în scenă tot de el.

Ca actor, a interpretat numeroase roluri din dramaturgia clasică și contemporană, dăruind personajelor sale farmecul și vigoarea care îi erau proprii, fie că era vorba de piese de Șalom Alechem, Peretz, Goldfaden, An-Ski, Gordin sau Cehov, Balzac, Goldoni, Schiller, Brecht, Eftimiu etc. Socotind că această activitate este prea „săracă”, Benno Popliker își îmbogățește activitatea prezentând recitaluri de umor evreiesc, delectând publicul cu pagini savuroase din literatura idiş.

Moartea sa năpraznică, incredibilă parcă, este pentru teatru evreiesc de la noi o grea pierdere.

FRANZ AUERBACH

O exegeză interesantă

În Editura Meridiane din București a apărut, nu demult, prefațată de acad. Em. Condurachi, impecabila traducere românească a lucrării unui ilustru profesor al Universității din Roma, Sabatino Moscati: „Vechi imperii ale Orientului”. Autorul folosește din plin rezultatele cercetărilor arheologice recente și operează sinteze largi, originale. În capitolul consacrat evreilor, omul de știință italian relevă concepția lor novatoare, a Dumnezeuului unic, transcendent, immanent și moral, de unde o eliberare din teama de natură ca și puțința supraviețuirii acestui popor, dincolo de aceea a statului său național.

Profesorul Sabatino Moscati contrapune cultului egiptean al destinului determinate cîntul ebraic al Hanei: „Dumnezeu ne coboară și ne înalță, din zdrențe îi scoate pe cerșetori, pentru a le oferi tuturor un loc de cinste, căci Lui îi aparțin toți neceajii Pămîntului și pe acestia El își bizuie lumea”. Israel se apleacă asupra sa, ca depozitar al pactului cu Dumnezeu, dar, totodată, se deschide asupra lumii, căci Creatorul are atribuții universalității. Despre Biblie, marele orientalist italian scrie: „Pentru prima oară în vechiul Orient, nu ne mai aflăm în fața unor documente izolate, ci a unor cărți întregi, cu o judecată constantă în motive și consecințe, pe care marea literatură mesopotamiană sau egipteană nu ni le-au arătat. Hitiții au lăsat formele unei capacități de gândire istorică, dar n-au ajuns la o fuziune organică, care să interpreteze evenimentele în totalitatea lor... Istoriografia israelită se demostrează capabilă de a reda limpede, pe lângă fapte, caractere și personalități... Cu o subtilitate rară, unită cu o judecată obiectivă, ea preamărește virtuțile regelui David și, prin episodul profetului Nathan, este semnificativă sub aspectul diminuării autorității politice în fața unui principiu moral superior”.

Prof. Sabatino Moscati se referă, în deosebi, la justa intrinsecă a lui Dumnezeu, a profetilor carismatici, a textului biblic atunci cînd David săvîrșește crima de adulter sau cînd Șlomo și-a urmat soțiile străine în idolatrie. Interdicției mozaice a reprezentării divinității și na-

turii, sau unor „motive misterioase” le atribuie profesorul roman lipsa plină și a inscripțiilor gravate relative la faptele regești glorioase, și atât de obișnuite la regii popoarelor din jur. Nu decurge, însă, această „carență” din credința vechilor evrei că Dumnezeu este adevăratul „rege” și că numai Lui i se cuvin neputerice cuvinte de laudă?

Slăbiciunea politică inerentă indisciplinării tribale și situației geografice nu întărește să prilejiască decadența statală. Exilul babilonian constituie totuși o epocă de mare elevație religioasă. „Este vorba, în vechiul Orient, de prima comunitate religioasă lipsită de o bază politică, de primul Dumnezeu care supraviețuiește regilor săi... Gîndirea religioasă este eliberată de obstacolul politic și codificată, cu amplificarea cazuisticii rituale și normative”. Prof. Moscati îl citează pe americanul Albright, care subliniază că monoteismul moral este firul conducător al sfîrșirii religioase mozaice. Profeti — Amos, de pildă — sînt reticenți față de hipertrofierea riturilor în dauna justiției și a eticii.

Cu privire la genul scrierilor profetice, S. Moscati observă că „este unic în cadrul literar al vechiului Orient, căci, dacă avem unele știri despre profetii aparținînd altor popoare, nu ne este limpede dacă și în care producție scrisă s-a concretizat opera lor”.

La evrei, catarisul nu rezultă, ca la alte popoare din Orientul antic, din conștiința lumii de dincolo, ci din vizuirea mesianică a viitorului. „În gîndirea popoarelor mesopotamene — scrie savantul italian — numai morții i se acordă atenție, nu motivelor ei sau, cu atât mai puțin, actelor de responsabilitate”. Evreii pun accentul pe viață. Ea trebuie trăită demn, în conformitate cu principiile de înaltă etică proclamate de iudaism. Între profesorul Moscati conchide: „Israelul a dat omenirii contribuția sa... Grecii vor depăși mitul prin inteligență, dar evreii îl depășesc prin religie, despre care ar fi greu de demonstrat că, în istoria omenirii, ar avea o funcție și o importanță mai redusă”.

I. DANON

DECESE

Emil — soț, Iulian și Silviu — fii, Mariana și Madeleine — surori, Andrei, Liora, Zoar, Alec și Ioni — nepoții ei dragi, fratele, surorile, cumnatele și cumnații anunță trecerea în neființă a celei ce a fost cea mai scumpă soție, mamă adorată și bunică devotată

MINA ȘECHTER

Înhumarea a avut loc în ziua de 1 august 1984, la Cimitirul Filantropia.

Conducerea Federației Comunităților Evreiești (M) din R. S. România participă, din adîncul sufletului, la marea durere a secretarului general av. Emil Șechter, pricinuită de pierderea neprețuitei sale soții

MINA ȘECHTER

camarad de o viață, mamă de excepție, om de rară distincție sufletească.

Comunitatea Evreilor din București se alătură mîhnirii fără de margini a av. Emil Șechter, secretar general al Federației Comunităților Evreiești, pricinuită de plecarea pe drumul fără de întoarcere a soției sale

MINA ȘECHTER

Mina Șechter va rămîne în amintirea celor care au cunoscut-o pentru bunătatea, omenia și chipul ei luminos!

PAULA CALMANOVICI
avocată pensionară

a încetat din viață. Rudele ei, adînc mîhnite, roagă pe cei care au cunoscut-o și apreciat-o să închine un gînd pios în memoria ei.

Lupu Calmanovici

Haber Ilic — soț, av. Haber Felix — fiu anunță, cu durere, decesul, la 14 iulie a.c., al dragei lor

HABER DEBORA
83 de ani
Hirlău

Soție și mamă minunată, exemplu de devotament.

Judith — soție, surorile, frații, întreaga familie și prietenii anunță, cu adîncă durere, încetarea din viață, în ziua de 28 iulie a.c., după o lungă suferință, a iubitului lor

HERSCH ABRAM (ANTON)

care a fost un om de o rară noblețe sufletească și o bunătate deosebită. Înhumarea a avut loc luni 30 iulie a.c., la cimitirul din Șos. Giurgului. Nu-l vom uita niciodată!

13 ani de la sfîrșitul tragic al fiului inginer EDUARD DAVIDSOHN și cinci ani de la decesul soțului

MOISE DAVIDSOHN

Lacrimi și flori.

Comunitatea Evreilor Iași anunță încetarea din viață, în ziua de 15 iulie 1984, a enoriașului

FAERSTEIN ISRAEL
în vîrstă de 94 de ani

Consiliul Comunității Evreilor Bačău anunță, cu durere, pierderea, în urma unei necruțătoare boli, a consilierului său

FELLER HERSCU (LICĂ)
în vîrstă de 62 de ani

Soția, fiul și prietenii anunță, cu durere, decesul dragului lor

SPODHEIM MAURICIU
doctor în drept
Botoșani

Îi vom cinsti veșnic memoria!

Familia Messing exprimă mulțumiri rudelor, prietenilor, tuturor cunoscuților care, prin prezență, flori și telefoane, au fost alături de noi în clipele grele pricinuite de tragicul deces al unchiului nostru

PHILIP EMANUEL
din Timișoara

La 19 Tamuz s-a împlinit un an de la decesul mamei noastre

BUTNARU HANA

40 de ani de la decesul AL KIDUȘ HASEM al tatălui nostru

BUTNARU DAN
din Hirlău

Vor rămîne veșnic în inimile noastre! Familiile Butnaru, Ciubotaru și Eționi Israel

Tony, Iancu, Ella Abramovici și Lazăr Frenkel anunță că la 2 Av au comemorat cinci ani de la decesul dragei lor

DEBORA FRENKEL (SCHWARTZ)
Bačău
originară din Botoșani
Fie-i binecuvîntată amintirea!

Pioasă amintire surorii noastre

MAYER CLARA
născută JAHR

la nouă ani de la deces.

Familia

Weiner Sonia — fiică anunță, cu profundă durere, că, la 25 august, se împlinesc patru ani de la decesul acestui ce a fost

GRÜNBERG ISIDOR

Rugăm pe bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Familia — soția, copiii, surorile, nepoții — anunță, cu profundă durere, încetarea din viață, după o lungă și grea suferință, a scumpului lor

MARCOVICI ADOLF
83 de ani
Ploiești

Amintim celor care l-au cunoscut că, pe data de 22 iunie 1984, s-a împlinit un an de la decesul scumpului nostru

BRAVERMAN MORITZ
Botoșani

Fie-i memoria binecuvîntată!

Familia

Riva și Avram Vais, Isac Kiselev reamintesc, cu profundă durere, că, la 15 iunie 1984 (12 Sivan 5744), s-au împlinit trei ani de la pierderea neuitată

RAIA COJOCARU
Piatra-Neamț

23 AUGUST 1944 — 23 AUGUST 1984

Împreună cu toți fiii țării

(Urmare din p. 1)

antisemită din București și alte centre din țară, care împoșca zilnic cu invective nemeritate populația evreiască, din rândul căreia s-au ridicat și valori culturale și luptători pentru o viață nouă și vom avea un tablou — parțial și acesta — al vexațiilor la care era supusă populația evreiască, vom înțelege și de ce această populație a participat la înfăptuirea cotelor istorice ce trebuia neapărat să se producă și care s-a produs, într-adevăr, la 23 August.

Actul istoric de la 23 August a adus după sine și abolirea discriminărilor rasiale, condamnarea prin Constituția țării a oricărei forme de manifestare a urii de rasă, a asigurat conlucrarea armonioasă a tuturor locuitorilor ei, indiferent de naționalitate, pentru binele și înflorirea patriei comune.

Populația evreiască din București, ca și cea din întreaga țară se bucură de succesele obținute, în acest cadru, în cei 40 de ani care au trecut de la acel memorabil 23 August '44. Avem asigurate toate condițiile necesare unui trai liber și demn, ne putem respecta tradițiile, avem cursuri de Talmud Tora, sinagogi renovate în funcțiune, alimentație rituală, un sistem de asistență socială pentru corelării bătrâni, bolnavi și singuri; într-un cuvânt, avem posibilitatea de a trăi ca buni evrei și de a fi, în

același timp, cetățeni devotați ai României socialiste. Totodată, este dată, tuturor celor care o doresc, posibilitatea de a face Alia; toate acestea, datorită înțelegerii și adincului unimanis manifestate de conducerea statului nostru.

„Ce care seamănă în lacrimi vor culge în chiot de bucurie”, sună unul din versetele Psalmistului, devenit, în timp, aforism. După catastrofa Holocaustului, după uriașele pierderi suferite de poporul evreu, eliberarea României de sub teroarea nazistă, care transformasem harta Europei în rețea de sirmă ghimpată, se înscrie ca un eveniment fericit, salutată de evreii din România și din toată lumea.

Evreii din întreaga Diasporă și din Israel participă la bucuria colectivității evreiești din România și privesc cu admirație succesele României pe multiple planuri, realizările acestor patru decenii, rod al strădaniei de zi cu zi a întregului popor român, unit, în muncă și în viață, cu toate naționalitățile conlocuitoare.

În numele Comunității Evreilor din București, ne exprimăm recunoștința, respectul și admirația față de conducătorul României socialiste, președintele Nicolae Ceaușescu, simbol, prin întreaga viață și operă, al înaltelor înfăptuiri, al noii înălțimi, al multiplexelor semnificații la care se ridică azi sărbătorirea zilei de eliberare națională și socială a României.

FELICITĂRI

adresate Eminenței Sale Șef Rabin dr. Moses Rosen
cu prilejul aniversării zilei sale de naștere

Cu prilejul aniversării zilei de naștere vă facem cele mai calde urări de bine, sănătate deplină și puteri sporite de muncă.

Mulți și fericiți ani!
JUSTIN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Ziua Dv. de naștere este pentru noi un plăcut prilej ca, în numele conducerii Federației și a Comunității Evreilor din București, să vă exprimăm adinca noastră afețiune și admirație pentru tot ceea ce ați făcut și continuați să faceți pentru obștea evreiască din această țară. Viața Dv. constituie un exemplu de dăruire și devotament pentru întreg poporul nostru. Îndreptăm ruga noastră către bunul Dumnezeu pentru a vă hărăzi ani mulți, cu sănătate, alături de stimata Dv. tovarășă de viață, pentru a ne îndruma cu căldura și înțelepciunea Dv.

Secretar general
al Federației Comunităților Evreiești,
EMIL ȘECHTER

Președintele Comunității Evreilor din București,
ing. THEODOR BLUMENFELD

MULTUMIRI

Eminența Sa Șef Rabin dr. Moses Rosen adresează, pe această cale, călduroase mulțumiri tuturor aceluia care l-au felicitat cu prilejul aniversării zilei D-sale de naștere.

Tuturor, Eminența Sa le trimite sacerdotala D-sale Binecuvântare!

Recunoștință, omagiu, devotament

(Urmare din p. 1)

greă din istoria României. Noi, evreii din Iași, n-am uitat și nu putem uita că, în această perioadă cumplită, a avut loc groaznicul pogrom, din iunie 1941, în cursul căruia multe mii de coreligionari au pierit în baia de sânge de pe străzile orașului, în curtea chesturii poliției, în „trenurile morții”. Din rîndurile propriei mele familii și-au pierdut viața în terribilul masacru trei frați, cumnați, veri și altele rude apropiate, în număr de 27, iar tatăl meu, care a fost aruncat într-unul din „trenurile morții”, a scăpat ca prin minune cu viață.

Iată doar un episod tragic a ceea ce au însemnat fascismul și războiul hitlest și iată de ce putem considera, cu deplină temei, că răsturnarea dictaturii fasciste, la 23 August, a însemnat, de fapt, salvarea noastră efectivă din chinurile „soluției finale”, la care ne osindise barbaria fascistă. Nu vor fi niciodată îndeajuns de grăitoare cuvintele care să corespundă sentimentelor de grațitudine pe care le nutrim noi, evreii, față de Partidul Comunist Român, singura forță socială ce s-a ridicat, încă în anii premergători războiului, împotriva fascismului și antisemitismului și care, prin rolul decisiv avut în organizarea actului de la 23 August, a asigurat supraviețuirea a mii de evrei din România, a asigurat triumful rațiunii și omeniei pe pământul românesc.

Dar nu numai atât. Revoluția eliberatoare, inaugurată atunci, a deschis drumul

mul unor transformări economico-sociale fără precedent. În cele patru decenii scurse de la 23 August 1944 și, în mod deosebit, în perioada celor 19 ani de când la cîrma României se află președintele Nicolae Ceaușescu, fața țării s-a schimbat radical, profunde mutații au intervenit în planul conștiinței. Nouă, evreilor, care am cunoscut altădată atîtea suferințe și umilinte, orînduirea nouă ne-a asigurat, prin rezolvarea justă a problemei naționale, drepturi egale cu toți cetățenii țării, certitudinea unui trai demn, posibilitatea de a ne face datoria ca cetățeni leali și, în același timp, de a ne păstra credința și obiceiurile noastre tradiționale. În acest context, relevăm că, deși redusă numeric, Comunitatea Evreilor din Iași, ca și cele din întreaga țară, sub directa îndrumare a F.C.E. și a păstorului nostru spiritual, Șef Rabin dr. Moses Rosen, desfășoară o activitate susținută pe plan social, de cult și al păstrării moștenirii culturale iudaice — o dovadă în acest sens fiind, bunăoară, succesul corului nostru în recentele turnee din Elveția și Israel.

Iată tot atîtea motive ca, la acest prilej aniversar, să ne îndreptăm gândurile, pătrunse de stimă, devotament și recunoștință față de conducerea României socialiste, de președintele ei, afirmîndu-ne, încă o dată, hotărîrea de a nu ne precepuți forțele pentru a contribui la înfăptuirea politicii interne și externe a țării, în numele prosperității ei, al cauzei păcii, frăției și înțelegerii internaționale.

Pionieri ai tiparului ebraic

Începînd cu acest fermecător oraș medieval și chiar în afara Lombardiei, răs-pîndindu-se în restul Italiei și peste granițele ei, o serie de manifestări culturale au marcat aniversarea a 500 de ani de la tipărirea — în 1484 — a primei cărți ebraice în Europa, de către unul dintre pionierii tiparului ebraic: familia Soncino din Soncino.

Originar din Speyer, vechi oraș german de pe malul Rinului, care împreună cu Worms și Mainz au constituit leagă-nul iudaismului din nordul Europei, un anume „Moyses de Spira din Germania” a fost silit să se refugieze în nordul Italiei, din cauza repetatelor persecuții rasiale.

În 1334 a căpătat permisiunea să se stabilească la Treviso. Peste trei generații, unul din descendenții „de Spira”, Israel Natan, a devenit un vestit cărturar. El s-a mutat ulterior la Soncino.

Un epigraf la primul volum tipărit în 1484 ne atestă că „R. Israel Natan a spus către fiul său Schlomo: — „Să tipărești cărți”. Fiul a dat ascultare părintelui și a întemeiat dinastia celor mai productivi tipografi din epoca Renașterii.

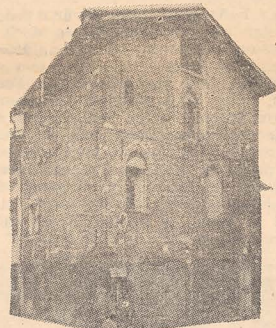
Schlomo, fratele lui și urmașii lor — în special Gerschon — au devenit celebri pentru perfecțiunea textelor tipărite de dînși.

Pentru prima oară în istorie, evreii aveau posibilitatea să studieze moștenirea lor culturală, să citească rugăciuni din cărți tipărite, în locul manuscriselor rare și scumpe, care circulau foarte puțin în acel timp.

Două dintre cele mai vestite volume tipărite de familia Soncino, primul ajungînd la peste 20 de ediții în următorul deceniu, au fost tractatele talmudice Berachot și Betza.

Între 1484 și 1562, acestor volume le-au urmat peste 200 de cărți în ebraică, incluzînd, printre altele, o ediție completă a Bibliei, ca și mai bine de 100 de lucrări în latină, greacă, italiană.

Prin aceste tipăriri, orașul Soncino a devenit cunoscut în întreaga lume. Atunci s-a ivit și un aforism, parafrazat după Cartea lui Ieșaiahu (II, 3): „Din Sion va veni Legea, și cuvîntul Domnului din Soncino”. Sau, așa cum a spus mai recent Rabi Arthur Hertzberg, rabin la Templul Emanu-El din Englewood, New Jersey, personalitate proeminentă a Congresului Mondial Evreiesc și a Congresului Evreiesc American: „Cînd se permite ideilor să înflorească liber, oa-

Casa Soncino

menii trăiesc mai bine împreună. Acesta este mesajul glorioasă jumătăți de mileniu de tipăritură ebraică într-un mic oraș din Italia, unde nimic n-a fost interzis”.

Libertatea și toleranța din Soncino nu trebuie totuși supraestimate. Familia Soncino a fost constrînsă să-și mute atelierul, mai întîi în orașele italiene Brescia, Castelmaggiore, Barco, Cesena, Fano, Pesara, Ancona, Rimini, Ortona și Neapole și — totdeauna în căutarea unor locuri cu un grad sporit de toleranță și simpatie — apoi la Salonic, Constantinopol și Cairo, unde Gerschon Soncino a publicat ultima carte cunoscută ca fiind tipărită de familia Soncino, în 1562.

Împlinirea a 500 de ani de tipăritură ebraică în Europa, care are loc în acest an, prilejuiește prezentarea, în diferite orașe din Italia și din străinătate, a unui film documentar (40 de minute) intitulat „Soncino, un mesaj de libertate în zorii artei tiparului”, finanțat de asociația „Prietenii lui Soncino” și regizat de Luigi Cazzaniga. Au fost, de asemenea, organizate, simpoioane și expoziții, s-au retipărit unele cărți editate de familia Soncino și s-a publicat un volum comemorativ special.

Mai mult decît atât, „Prietenii lui Soncino” proiectează înființarea unui muzeu în casa în care au locuit și au lucrat tipograful din Speyer și unde vor fi găzduite unele din tipărițele pe care le-au folosit.

T. ZWI

Numărul viitor
va apărea
la 1 septembrie 1984

TEATRUL EVREIESC DE STAT
BUCUREȘTI

str. Dr. Iuliu Barasch 15 Tel. 20.39.70
anunță

ÎNTRU CAPTAN ȘI SMOKING — marți 7 august, ora 18,30; miercuri 8, joi 9, sîmbătă 11, duminică 12, luni 13, marți 14, miercuri 15 august, ora 18,30; luni 20 august, ora 18,30; sîmbătă 25, ora 18,30; marți 28 august, ora 18,30. ARCA BUNEI SPERANȚE — joi 16 august, ora 18,30, marți 21 august, ora 18,30. SE CAUTA O STEA — sîmbătă 18 august, ora 18,30, duminică 26 august, ora 18,30, miercuri 29 august, ora 18,30. TRUBADURI ȘI PURIM-SPILERI — duminică 19 august, ora 18,30; luni 27 august, ora 18,30. CÎNȚAȚI CU MINE UN CÎNTEC — miercuri 22 august, ora 18,30. PRIN SOARE CA FLUTURII — joi 23 august, ora 18,30; vineri 24 august, ora 18,30. EFROS SAGA — joi 30 august, ora 18,30.

Alexandru Fischer (Timișoara)
a devenit Bar-Mitzva
MAZAL TOV!

În preajma marii sărbători

Știri sosite de pe tot întinsul României socialiste arată că oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, întipănesc cu noi și remarcabile realizări cea de a 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională. Publicăm mai jos câteva din aceste știri semnificative:

LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚIE LA „CASA REPUBLICII” ȘI LA BULEVARDUL VICTORIA SOCIALISMULUI

Se lucrează intens pe șantierele marelui perimetru urbanistic din sud-vestul Bucureștiului, unde se vor construi „Casa Republicii” și Bulevardul Victoria Socialismului. După cum se știe, aceste construcții, inițiate și concepute sub îndrumarea directă și cu participarea nemijlocită a președintelui Republicii, Nicolae Ceaușescu, reprezintă o etapă de cea mai mare însemnătate în acțiunea de sistematizare și modernizare, de dezvoltare urbanistică a capitalei țării. Cu prilejul inaugurării lucrărilor, care a avut loc la 25 iunie 1984, la temelia construcției „Casei Republicii” a fost introdus un pergament, în care se subliniază că aceste construcții monumentale sînt menite să dăinuie

peste veacuri „ca o impresionantă mărturie a voinței locuitorilor Bucureștiului, a întregului popor român de a conferi demnitate și măreție capitalei țării, patriei noastre socialiste”.

„Casa Republicii”, construcție monumentală, ce va domina întregul ansamblu, va constitui sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste Române.

Marea piață semicirculară din spatele fațada principală a clădirii va fi flancată de sediile bibliotecii naționale, ale unor ministere și instituții centrale. De aici pornește spre Piața Unirii impresionantul bulevard Victoria Socialismului, de-a lungul căruia se vor înălța moderne construcții de locuințe și spații comerciale, vor fi plantați pe mai multe rânduri arbori și vor fi realizate ample și odihnitoare spații verzi.

TEVI DE OȚEL INOXIDABIL

La întreprinderea de țevi din Roman a început producția calitativă a primelor țevi din oțel inoxidabil, produse cu înalte performanțe solicitate de economia națională. Se valorifică astfel cu eficiență sporită importanțele investiții făcute pentru dezvoltarea și modernizarea capacităților de producție ale întreprinderii. Noile produse se adaugă celor realizate în acest an, între care țevile de amortizare, țevile pentru autoturismul „Oltcit”, pentru cazanele energetice sau cu utilizare în mediu coroziv și altele.

CENTRALA ELECTRICĂ ȘI DE TERMIFICARE SLATINA

Pe șantierul centralei electrice și de termificare din municipiul Slatina au început lucrările de excavații la fundațiile

coșului de fum și primului cazan. Centrala va produce agent termic tehnologic și de termificare socială. Pe lângă cazane de abur de mare capacitate, vor fi construite aici și două grupuri electroenergetice cu puteri instalate de câte 50 MW fiecare. Lucrarea este contractată cu antrepriza de construcții industriale de pe platforma Oltcit-Craiova. Centrala electrică și de termificare Slatina va funcționa cu ligniți inferiori din bazinele carbonifere ale Otteniei.

FESTIVALUL DE FOLCLOR PE LITORAL

La Teatrul de vară din Mamaia s-a deschis cea de-a XIX-a ediție a Festivalului de folclor, manifestare tradițională care ocupă un loc deosebit pe agenda cultural-artistică estivală a litoralului. Așteptat cu mult interes de iubitorii cîntecului și dansului popular românesc, festivalul își propune să înfățișeze turistilor români și străini o imagine cuprinzătoare despre frumusețea și marea diversitate a tezaurului folcloric românesc, în acest scop asigurându-se participarea unor ansambluri prestigioase din toate zonele folclorice ale țării.

BENZEN DIN REZIDUURI COCSOCHIMICE

La uzina de petrol din cadrul Combinatului petrochimic Borzești a fost introdusă o tehnologie deosebit de eficientă de obținere a benzenului din reziduurile cocschimice rezultate

de la Combinatul siderurgic din Galați. Noua tehnologie asigură anual prelucrarea, într-o instalație disponibilă, a unei cantități de 50 000 de tone de sudron cocschimic. Anual se obține, pe această cale, o producție în valoare de circa 300 milioane de lei, combinatul asigurându-și, astfel, fără a apela la import, întreaga cantitate de benzen necesară fabricării cauciucului sintetic.

PICUP STEREOFONIC

La „Tehnoton” Iași a intrat în fabricația curentă picupul cu amplificator stereofonic, cu trazații de 33 și 45, conceput și proiectat de specialiștii unității ieșene. Mecanismul de antrenare a platanului, care dispune de segmente stroboscopice, se efectuează de către un minimotor electric de curent continuu, asistat electronic, ceea ce îi conferă posibilitatea unor trazații constante.

O NOUA MARCĂ DE OȚEL

În nomenclatorul de produse al Combinatului siderurgic Beșta a fost înscrisă o nouă marcă de oțel cu calități superioare, solicitat de industria de utilități petrolifere. Adăugându-se altor cinci noi mărci de oțeluri superioare, recent destinate construcțiilor de mașini de autovehicule, de instalații chimice și de echipamente energetice, noua creație a siderurgistilor reșiteni reprezintă o importantă contribuție la creșterea calității și fiabilității produselor.

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

LINGVISTICĂ

După părerea specialiștilor, circa 300 000 de evrei din diverse țări — printre care Spania, S.U.A., Anglia, Franța, Bulgaria, Iugoslavia și mai multe țări din America Latină — vorbesc, în prezent, dialectul iudeo-spaniol (ladino). Institutul „Aries Montano” din Spania publică în mod curent cărți în acest dialect.

CONSTRUCȚIA UNEI MARI SINAGOGI

La Ierusalim s-a turnat fundația la construcția care va fi cea mai mare sinagogă din lume. Clădirea va avea nouă nivele și va putea primi 5 000 de coreligionari.

„PREMIUL CULTURII”

Celebrei actrițe suedeze Liv Ullmann și s-a conferit de către statul Israel „Premiul culturii”, pentru meritele sale pe tărîmul artei și pentru prietenia pe care o manifestă față de Israel. Liv Ullmann a acceptat, totodată, propunerea de a prelua președinția Societății „Sabra”, afiliată organizației „Israel Bond”, fiind astfel prima personalitate de origine neevreiască numită în fruntea acestei societăți.

DISTINCȚIE

Cea mai înaltă distincție americană — Medalia Prezidențială a Libertății — a fost conferită lui Leo M. Cherne, directorul executiv al lui „Research Institute of America”. Avocat, economist și sculptor, Leo Cherne este membru activ al „Anti-Defamation League Committee — B'nai B'rith”.

LITERATURĂ IDIȘ TRADUSĂ ÎN JAPONEZĂ ȘI CHINEZĂ

Versiunea japoneză a celebrei piese „Tevie laptarul”, de Șalom Alechem, se bucură de un răsunător succes. De șase ani —

chiar de la prima reprezentare — se joacă cu casa închisă. În fotografie: actorul Hishaya Morishige împreună cu partene-

ra sa cu care joacă și în „Violonistul pe acoperiș”, cu același succes. Și la Singapore s-a pus în scenă o versiune chineză a piesei „Violonistul pe acoperiș”.

EXCURSIE

Un grup de 14 elevi de liceu austrieci, însoțiți de trei profesori și de o echipă a televiziunii din Austria, au făcut o excursie în Israel, acordată drept premiu pentru câștigarea concursului de eseuri „Ce știu eu despre vecinii mei evrei?”. Concursul a fost organizat din inițiativa Ministerului Educației și a lui „Jewish Welcome Service” din Austria.

RECUOȘTINȚĂ

La o recepție organizată de Arn Bortz, primarul orașului Cincinnati (Ohio, S.U.A.), și de congregația Templului Shalom, cântărețului Cor Pyl din Olanda i s-a înmănat cheia acestui oraș în semn de recunoștință pentru salvarea vieții a zeci de evrei de la o moarte sigură în timpul ocupației naziste a Olandei.

EXPOZIȚIE

La Barcelona a fost deschisă prima expoziție consacrată aspectelor tragice ale Holocaustului — manifestare organizată de comunitatea evreiască din acest oraș, în colaborare cu „Anti-Defamation League Committee — B'nai B'rith”. Concomitent cu expoziția a fost ținut și un simpozion avînd ca temă „Neonazismul”. Ulterior, expoziția va fi prezentată în mai multe orașe spaniole, dînd astfel posibilitate unor cercuri largi, mai ales de tineri, să cunoască atrocitățile comise de nașiști în timpul celui de-al doilea război mondial.

NUMIRE

Comunitatea Evreilor din Praga — una din cele mai vechi din Europa — are un nou rabin, Daniel Mayer, proaspăt absolvent al Seminarului Rabinic din Budapesta. Timp de 14 ani, locul a fost vacant. În Cehoslovacia trăiesc în prezent circa 15 000 de evrei.

ENERGETICĂ

La nord de Haifa au fost descoperite zăcăminte de lignit și de alți cărbuni superiori, în cantitate suficientă pentru a asigura nevoile de energie israeliene timp de mai multe decenii. Această declarație a fost făcută de dr. Michael Schall, cercetător principal la „Energy Research Development Group of the Israel Electric Corporation”.

IN MEMORIAM

Institutul Yad Vashem a proiectat pentru anul viitor, printre altele, două obiective principale: amenajarea locului numit „Valea comunităților distruse”, în amintirea celor 5 000 de comunități evreiești distruse în întregime în timpul Holocaustului, precum și ridicarea unui monument în amintirea celor 1 500 000 de evrei care au luptat fie în armatele regulate, fie în mișcarea de Rezistență în

timpul celui de-al doilea război mondial. Acest monument urmează să fie dezvoltat cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la înfrîngerea Germaniei naziste.

DECES

A încetat din viață celebrul scriitor Irwin Shaw, în vîrstă de 71 de ani. Prima sa piesă de teatru, „Îngropați morții”, reprezintă un puternic rechizitoriu la adresa nazismului și războiului. Irwin Shaw este cunoscut publicului românesc ca autor al scenariului serialului de televiziune „Om sărac, om bogat”.

CĂRȚI DE IUDAISTICĂ VALOROASE

La New York a fost organizată vânzarea la licitație a unor cărți de iudaistică. Printre operele prezentate s-a aflat o Biblie din 1489, în manuscris. Se spune că aceasta este una dintre cele mai frumoase lucrări de acest fel și a fost vîndută încă înainte de începerea licitației cu suma de peste un milion

de dolari. De altfel, pentru toate lucrările prezentate s-au realizat sume de două-patru ori mai mari decît cele evaluate.

PREMIU

Sir Peter Hirsch, profesor de metalurgie la Oxford University, a fost unul dintre savanții recompensați cu Premiul Fundației Wolf din Israel. Celalți premiați au fost americanii Herbert Tutowsky, Harden McConnell și John Waugh (pentru chimie); Erwin Hahn, Theodore Maiman și W. Hirsch (pentru fizică); Don Kirkham (S.U.A.) și Cornelius de Witt (Olanda) — pentru agricultură; Ralph Erskine (Suedia) — pentru arhitectură; Shing Chera (S.U.A.) și Paul Erdős (Ungaria) — pentru matematică.

Arhitectul suedez de origine britanică Ralph Erskine este cîștigătorul pe acest an al primului premiu pe care Fundația Wolf din Israel l-a acordat vreodată unui arhitect.

PE SCURT

● În Israel a fost de curînd ratificată o lege prin care se interzice fumatul în localurile publice de orice fel. Încălcarea acestei legi duce la amendarea contravenientului.

● David Harduf, cunoscut lingvist din Toronto, este autorul unui dicționar englez-idiș și idiș-englez, de curînd publicat în Canada.

● Prof. Sol Encel, șeful școlii de sociologie a Universității din New South Wales (Australia), a primit Premiul „Irving și Bertha Neuman”, acordat de Centrul internațional pentru civilizație evreiască.

● Sinagoga Tipheret Israel din Bombay (India), de curînd

renovată, și-a sărbătorit cea de-a 75-a aniversare a existenței sale.

● Israelul a participat pentru prima oară la un tirg de mostre internațional organizat la Barcelona.

● La Ierusalim a avut loc un congres internațional la care au participat 500 de arheologi, din 16 țări, avînd ca temă progresivele realizate în cercetarea arheologică biblică.

● În Israel a avut loc o conferință internațională economică. Au fost prezenți 400 de oameni de afaceri, din 20 de țări. În 1983, Israelul a exportat produse tehnologice în valoare de un miliard de dolari.

JOURNAL OF THE ROMANIAN JEWS

23 AUGUST 1944—23 AUGUST 1984

"To tell your sons
and your sons' sons"
(Exodus, 10, 2).

לְמַעַן תַּסְבֵּר לְבָנֶיךָ בְּיָמֵי בְנֵיךָ וְבְנֵי בְנֵיךָ
(שְׁמוֹת י"ב)

If there had not been 23 August 1944, we, the surviving Jews of Romania, would not have been.

This affirmation, based on unquestionable facts, defines our most specific participation in the celebration of the 40th anniversary of that day by the whole Romanian people and the co-inhabiting nationalities of Romania.

The country was sold to the enemy. The traitors and anti-Semites brought Fascism, and Fascism brought war. Romania was mutilated. Hitler and Mussolini cut deep in the country's flesh, and millions of Romanians fell in bondage, while the "sacred Iron Guard youth" hailed the national calamity they had brought about. They sang "racial hatred", preached "thirst for revenge", shouted cruel slogans, and thus robbed the country of its independence, the people of their liberty, and we Jews... of our lives.

The unjust war against the Soviet Union cut off hundreds of thousands of lives — the flower of Romanian youth. At the same time, through pogroms and deportations, the Fascists killed our brothers, sisters and parents ruthlessly. We knew, we all knew that Fascist Germany wanted to apply "the final solution" to the Jews of Romania too, and that the newsheet of Killinger (Hitler's ambassador to Bucharest) had even written that "by the end of 1944 Romania will be rid of Jews".

Fated to die, we only waited for the deadline, we were wondering when our turn would come. The "plans" were

drawn up, the wagons prepared, the furnaces at Auschwitz were operating round the clock, and the gas chambers had been developed to perfection by a most "up-to-date" and sophisticated Teutonic technology...

...And then 23 August came. As the victorious Soviet armies were marching forward, the progressive forces in this country — the Romanian military and workers — frustrated all plotting overnight, and neither the external enemies, nor the internal traitors had time to complete their "business".

"Hitler kaput" meant "Fascism kaput", it meant "Iron Guard, anti-Semitism, pogroms kaput".

The people took their destiny in their own hands. For forty years now they have been building a new system — a system of justice, equal citizens, love of one's fellow-men.

A new generation of Romanians has grown up since. This generation and the whole people, and together with them the Jewry in this country, look with joy upon this day. They rejoice in the light of knowledge, which has penetrated into the remotest corners of the country, putting an end to illiteracy. Free education for all: the road to culture, science and art is open to everybody.

They are glad of the people's health, of the care with which it is protected, of the hospitals, nurseries, policlinics, of

all the establishments that have helped to cut down the mortality rate dramatically and to develop a health system for the benefit of the whole people.

They are happy about the millions of modern homes, the factories and plants spread all over the country, the thousands upon thousands of tractors that work for rich harvests and for a plentiful supply of all the people who live and work in this country, regardless of nationality.

They are pleased about Romania's policy of Peace, about the international prestige of her President, Mister Nicolae Ceaușescu, who is admired the world over for his wisdom, his humanism, the energy and skill with which he governs the country.

The new generation rejoice in all these things and in many more. They are happy to have this joy! We all are happy!

However, there is an old saying that "He alone who lost his eye-sight and then recovered it, really knows to value light".

For us, those who lived in the darkness of Fascist terror, bore the yoke of slavery, experienced the horrors of war — which did not spare anybody, but had some extra effects on the Jews — for us 23 August has a special significance.

We can compare what was with what is and that is why our joy is that of

each and all, plus the antithesis between pitch-blackness and the light shed by 23 August 1944.

What about us, Jews? All the citizens of Romania are happy, they are happy because on this day they were taken "from slavery to liberty", "from dole to delight",

מינון לשמחה "from deep mourning to festivity", מַאֲפֵיך לְאֵוֶר נֵרוֹ, "from darkness to light" (Hagada of Pesah).

Everybody is happy. The Jews too are happy. Yet again we must add an extra, which is far from insignificant. We are glad of all the afore-mentioned and of something else. This something is an axiom, which means that it need not be demonstrated, but it must be constantly recalled. It says more or less:

On this day, we Jews, were saved from impending death and we saw opening before us the way to life in dignity.

We owe our very lives to the day of 23 August 1944.

Let us therefore tell, as the Biblical verse teaches us at the first liberation — the Exodus from Egypt.

We must tell, we must keep telling the young generation who do not have our terms of comparison. We must tell them **what was**, so that they may realize that they must preserve **what is** like the apple of their eyes, so that no Fascist, no anti-Semite ever dare raise his head, so that peace be secured, and human life and liberty be never again threatened.

Blessed be the day about which one can say together with the Psalmist, the eternal bard of Judaism:

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ד' נִיִּיָה וְנִשְׁמַחֵהּ כּו
"This day was made by God for us to be happy and merry!"

OUR JOY

CHIEF RABBI DR. MOSES ROSEN

CONGRATULATIONS RECEIVED BY HIS EMINENCE CHIEF RABBI DR. MOSES ROSEN ON HIS BIRTHDAY

On your birthday we wish you the best of health and vigour to carry on your work.

May you live long and happily!

JUSTIN

Patriarch of the Romanian
Orthodox Church

years in good health by the side of your distinguished wife, in order that you may guide us with your warmth and wisdom.

EMIL ŞECHTER

General Secretary,
Federation of the Jewish
Communities of Romania

THEODOR BLUMENFELD

President, Jewish Community
of Bucharest

THANKS

His Eminence Chief Rabbi Dr. Moses Rosen thanks hereby warmly all those who congratulated him on his birthday. To all of them His Eminence sends His sacerdotal Blessing!

LECTURES

Writer WOLF TAMBURU: Jacob Gropser, the First Yiddish-Language Poet of Romania (Botoşani, 9 June; Dorohoi, 10 June; Baia Mare, 24 June).

Professor MARC CLARIAN: From the History of Hebrew Literature (Reşiţa, 10 June); Two Famous Forerunners of Hebrew Literature (Piatra Neamt, 8 July).

Journalist DUMITRU HÎNCU: Stephan Zweig or an Inward Drama (Timişoara, 10 June; Iaşi, 23 June).

Journalist VICTOR BIRLADEANU: Ilya Ehrenburg: A Tortured Twentieth-Century Jewish Consciousness (Timişoara, 24 June).

Journalist ION FÎNTÎNARU: Neo-Nazism (Bacău, 9 June).

Professor VICTOR ROTHENBERG: The Jews and Music (Suceava, 15 July).

ISRAELI VISIT OF HIS EMINENCE AND MRS. DR. MOSES ROSEN

Between 16 and 27 July, His Eminence the Chief Rabbi Dr. Moses Rosen and Mrs. Rosen took a visit to Israel.

His Eminence participated in the meeting of the Board of Governors of the Memorial Foundation for Jewish Culture.

In a festive setting, he took his seat in the committee of the assembly that celebrated the twentieth anniversary of this establishment of prime cultural importance in Jewish life today.

The festivity took place before Kotel Hamaaravi (the West Wall) in the presence of the President of Israel, His Excellency Haim Herzog, and under the chairmanship of Philip Klutznick, former U.S. Secretary of Commerce.

Their Eminences Abraham Shapira and M. Eliahu, Chief Rabbis of Israel, performed a religious service.

The choir of the Federation of Jewish Communities of Romania sang religious and national songs.

The following day, 24 July, His Eminence Dr. Moses Rosen contributed to the discussions at the Board's meeting, his subject was: "Jewish Culture in Eastern Europe".

Maariv, Haaretz, Hatzofe and other newspapers published excerpts from the speech, welcoming the proposals made by the Chief Rabbi.

His Eminence and Mrs. Rosen went to a festive concert given by the choir of the Federation of Jewish Communities on the celebration of the 70th anniversary of the Joint relief organization.

On that occasion, the Chief Rabbi eulogized this selfless and self-effacing organization, which has alleviated the suffering of Jews everywhere for seventy years. He pointed out that our communities were grateful to this noble organization.

The Chief Rabbi and Mrs. Rosen attended the concert given by the choir of the Federation of Jewish Communities in Heichal Hatarbut hall of Tel Aviv in the evening of 23 July.

His Eminence described the choir's Judaic activity. Speeches were also made by the Mayor of Tel Aviv, Shlomo Lahat, and by Knesset Member Itzhak Artzi.

The choir reaped immense success at Jerusalem, Haifa, Kibutz Yavne, Rishon Lezion, Bat-Yam, Carmel, and Nazareth. Thousands of spectators applauded this gifted choral group.

On 25 July, His Eminence has a cordial meeting with His Excellency Constantin Vasiliu, Romania's Ambassador to Israel.

The Ambassador honoured with his presence the Tel Aviv concert of the Federation's choir and praised the children of our communities for the delightful evening they had created with their beautiful songs.

Conductor Izu Gott was warmly congratulated.

The president of the Jewish Community of Bucharest, Eng. Theodor Blumenfeld, the president of the Community of Iaşi, Dr. Simion Cauffman, and the ex-president of the Community of Braşov, Dr. Ivan Keves, accompanied the choir through its tour of Israel, i.e. from 17 July to 1 August. They worked hard for the success of the performances, which brought honour to the Jews of Romania.

A committee headed by Knesset member Itzhak Artzi took the credit for the organization of the tour.

On Friday 27 July, His Eminence and Mrs. Rosen came back home; at the Bucharest-Otopeni Airport they were welcomed by leaders of the Federation of Jewish Communities.

FIRST ROMANIAN-ISRAELI STOMATOLOGICAL MEETING

On 3-6 July last, Tirgu-Mureş was the venue of the first Romanian-Israeli meeting of dental experts, organized by the Union of Medical Sciences Societies and the Stomatological Society of Romania. Due to the participation of many pro-

minent members of the profession, and to the papers and films they presented, the meeting offered the opportunity of a valuable exchange of experience between dentists from the two countries.

ראָזשינקעס מיט מאַנדלען

(המשך פון זייט 11)

חיוביז יבנה. איבעראל קלינגט אונזער ליד, נליך ווי מע וואלט אויסגעפילט די ווערטער פון אונזער גרויסן זינגער יוסף שמידט:

"אין ליד גייט אום די וועלט", א ליד שפריינט איבער... "ישראל" ס'איז א ליד פון שלום און פריינדשאפט, פון מענטשלעכקייט און האפענונג. ... און צו לעצט, מענות, אומעפרידנקייט, ריסוק-באר-שבע, פון רחובות פון דימונה און א סך אנ-דערע, זאגן ס'ייטיש... ווי קען געמאלט זיין? פארוואס איז דער כאר גייט געמוזט אויך אין זייער ארטישאפט? מענות צו די ארגאניזא-טארן, ווער איז, "שולדק"? מיר פראטעסטירן... דער רב הראשי מאכט שלום און... א ליסטע מיט שטעט און ארטישאפטן ווערט שוין צוגע-גרייט, פאר איבעראיאר איה, אין דער וואקאנץ פון יאר 1985... וועלן די אלע, "אומבאריכטיקטע" זיין די ערשטע אויף דער ליסטע פון דעם קינעפטיקן טורגע פון אונזער באר.

דאס זאגן מיר צו, און אויף אונזער לשון קודש, וואלטן מיר עס געקענט אויסהערן מיט די פאל-גענדע ווערטער:

"לשנה הבאה בירושלים"

גייט איבער פענס אנדערש, נאר מיר הייבן אז נאך אפאל גענעטן נאך, ראָזשינקעס מיט מאַנדלען...

ס'רופט מיך

איך זאגען רייפע מיט וויין, די ריחות איך שפיר, פון צייטיקן ברויט, ס'הארץ - זיי טוען א ריין. ס'רופט מיך מיון טרוים, ס'רופט מיך מיון בוים, דארט בוים אלטן כרוגעם, דער הרר מיך רופט, דער פלמט מיך רופט, און מיון פאמעס נאט פון אברהם. ס'רופט מיך דער הימל, מיט שטערן באשיט, ס'רופט מיך דער אומעט, מיט טרויער באצירט. מיון טאמט מיך רופט, מיון ווידע מיך רופט שוין גיט איינמאל, איך זאל זיי ברענגען צו קבר ישראל...

לעץ שאדאך

באגריסונגען

צום געבוירן טאָג פונעם רב הראשי שליט"א

אונזער באגריסונגען און באוונדערונג פאר אַלץ וואָס איר האָט געטאָן און טוט פאר דער קהילה פון דעם לאַנד. אייער לעבן איז אַ ביישפּיל פון מסירות נפש און איבערגעגעבנקייט פאר אונזער נאָכן פּאַלע. יהו ערוץ, איר זאָלט לעבן לאַנגע יאָר אייניגעם מיט דער חשובער רביצין, אייער-לעב-גם - באַגלייטערין, און מיר זאָלן האָבן די פּריער איר זאָלט ווייטער זיין אונזער מדרוך, אונזער רבי.

גענעראל-פעקטערא פון דער פּעדעראַציע, עמיל שעכטער, פּרעזידענט פון בוקאַרעסטער ייִדישער קהילה, אייניש טעאַראַר כלומענפּלד.

מיט דער געלעגנהייט פון אייער געבוירן טאָג-שיין מיר אייר אונזערע כּעסטע ווינטשן פון גע-זונט, און פּרישע שעפּערישע כּוחות. א סך יארן מיט גלויב, יוסטין, פּאַטריאַרך פון דער רומענישער אַר-טאָראַקאָשישער קירך.

מיט דער געלעגנהייט פון אייער געבוירן טאָג-רומן מיר אייר אויס, אין נאָמען פון דער אַנפ-דערשאַפט פון דער פּעדעראַציע פון די ייִדישע קהילות אין דער בוקאַרעסטער ייִדישער קהילה,

א דאנק

באַריט אין ציוואַענהאַנג מיט זיין געבורטסטאָג, אַלע, ווענדעט זי דער רב הראשי זינע ברכות!

דער רב הראשי ד"ר דוד משה ראזען שליט"א, אדרעסירט זיין דאנק אלע די וואס האבן אים

תורה געדאנקען פון ליובאוויטשער רבי

וועגן פ' .מסעי'

זאל האלטן אין איין שלא לזי ערך, פון מצ-רים. אין ארץ טובה ורחבה גייען זיין איינטיקן מצב על כל פנים, וואס דאס איז אן עליה שלא בהרנה.

ווארעם מלאכים ווערן אנגערופן עומרים, ווייל זייער עליה איז בהרנה. מה שאין כן גימלות ווי זיי קומען אראפ למטה זענען זיי מלאכים, ווי קענען גיין שלא בהרנה כלל, אז מיט זיין מסע קען מען באדן ארויסקיין פון מצרים, מצרים ונבולים, אין ארץ טובה ורחבה, אן עליה פון נבול אין א כלי נבול.

און אן על פי כן דארף מען זיך דערמיט מסתפק זיין און מען דארף גיין ווייטער, וויסנדיק אן באמת איז דאס אויך מער גיט ווי מצרים, הנבלה און מען דארף דערפון ארויסקיין אל ארץ טובה ורחבה און אין א העכערע מדרגה, און אויך גייט מען און גייט ביז מען וועט צוקומען צו ירון יריחו, צו ביאת המשיח דמרות והאין (וואס דורך דעם ריח וועט ער משפטן, משפט צדק) כמחה בימנו, אמן.

מען האט שוין גערעדט בארובה וועגן דעם ענין פון די מסעות, וואס ער רעכנט אויס אין דער סדרה פון יציאת מצרים ביז ירון יריחו, אז דאס גייט אויף אלע ענינים וואס יידן דארפן דורכגיין ביז ביאת משיח. כדאיטא ספרי קבלה וכמאמר הכעלם יש - טוב, אז דער וואס ווייס דעם ענין המסעות ווייסט ער ביי וועלכן מסע ער האלט און וואס מען דארף נאך דורכגיין, וויפל און וועלכע מסעות ביז ביאת משיח.

ככלל זענען די מסעות אלץ א סדר פון עליות. אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים. זאגט ער מסעי לשון רבים - דל כאורה איז דאך געווען נאר איין מסע פון מצרים - ווייל די אלע מסעות זענען א יציאה פון מצרים שבאותה שעה אין דעם מרחב. שבאותה שעה. ווארעם עס זענען פאראן כמה וכמה מדרגות. דאס וואס לגבי נידעריקער היינט דאס ארץ טובה ורחבה איז לגבי העכער איז דאס ערשט מצרים. און אין דעם באשטימט דער ענין המסעות, ער

ידיעות פון דער יידישער וועלט

געבט פון קרעכס. די רעזולטאטן פון די אויס-פארשונגען וואס זענען דורכגעפירט געווארן דורך וויסנשאפטלער פון ישראל, ענגלאנד און אמעריקע זענען פארענטלעכט געווארן אין וויסנשאפטלעכן זשורנאל, "נאטור".

מעדאל פאר העלדישקייט

אַלע אַנטוילפּעמער אין דער אַלגעמיינעלעכער קאַג-פּרעגניץ געווידמעט דער הוצרה פון די ייִדישע קעמפּער בשעת דער צווייטער וועלט-מלחמה, דער צענטריאַל געוואָרן מער דער מדינת ישראל, דער מעדאַל, פאַר העלדישקייט, אַלס אָנערקענונג פאַרן העלדנמוט פון די קעמפּער, פאַרטיזאַנען, וועטעראַנען, וואָס האָבן איבערגעלעבט די שווא, - יידן און גייט יידן - וואָס האָבן זיך אַנטקעגן-געשטעלט דעם נאַציזם.

ווידעראויפבו

די פּעדעראַציע פון דער מערב דייטשישער יונגט פון דיסעלאַרדע האָט באַשלאָסן ווידעראויפצובויען די אַלטע היגע שיל, וואָס איז אונטערגעצויגן ברואר די, די שיל מוז אומבאדינגט ווידעראוי-געבויעט ווערן! האָט געזאָגט דער סעקרעטאַר פון דער פּעדעראַציע, קלאָוס ריכטער, וועלכער נאָכן באַזוכן די תּרבות פון דער שיל, איז גע-וואָרן איינער פון די איינציגסטן פון דער ווי-דעראויפבויען. די שרפה האָט ארויסגערופן טרויע-ריקע דעריינערנען אין דיסעלאַרדע, וווּ ביז צו דער שווא האָבן דארט געלעבט 5 טויזנט יידן, פון וועלכע סע זענען לעבן געבליבן נאר 37. אַצינד לעבן אין דער שטאַט אן ערך 3 טויזנט יידן.

באלינונג

די רענירונגען פון יאמאיקא האט געמלדעט דעם באשלוס צו באלינונג מיט דעם ויביליארן מע-דא, פריס מיניסטערס מעדאל אף אפרעשישען" צום 21סטן יארטאג פון דער אומפארהענגיקייט פון לאנד - ערנעסט הערליקע דע סאוא, דער פּרעזידענט פון דער ייִדישער קהילה אין יאמא-יקא, און אנדערע 6 מיטגלידער פון דער קהילה, אַלס אָנערקענונג פאַר זייער מעטיקייט און ביי-שטוייער צום אַנטוויקלונג פונעם לאַנד. דע סאוא, וואס איז פון 37 יאר דער מנהיג פון, ווייטער קאָנצענטרירט אַף אירזעליטיס, דער צענטראַל ארגאן פונעם יאמאיקער יידנטום, איז רב און גלייכצייטיק אויך מלמד.

מעדיצין

אן אינטערנאַציאָנאַלע נרופע וויסנשאפטלער וואס האבן דורכגעפירט פארשונגען אין ווייזמאן אינטימיטס (רחובות) ישראל, האבן געמלדעט אז זיי האבן געמאכט א וויכטיקע דערפרינונג אויפן

באערונג

ד"ר אלינא זוראוסקא - ליכטאראוויטש האט באקומען דעם מעדאל, "חסידיו אומות העולם", וואס דער "יד ושם" האט צוגעטיילט פאסט מאך-מעם" אירע עלטערן, ד"ר לודוויג זוראוסקי און זיין פרוי מאריא, אלס אָנערקענונג פאַר זייערע באמינונגען צו ראטעווען יידן פון קראפאווער געטא. אלס הויפט-דאקטער פון קראפאווער אין דער צייט פון דער שווא, האט ד"ר זוראוסקי געהאט דאס דעם ארוינצוגיין אין געטא און כזה אופן אריינג-פירן שפייז און מעדיקאמענטן פאר די דאמטיקע יידן. הויז דעם האבן ד"ר זוראוסקי און זיין פרוי אָנגעווענדעט אויך אנדערע מאמאמילען כדי צו ראטעווען יידן פון א זיכערן טויט.

אויסשטעלונג

אין די ראמען פון א יידישער קונסט אויסש-טעלונג וואס איז דערפונט געווארן אין פאריז, האבן 20 מינסטלעך אויסגעשטעלט שאפונגען וואס האבן פארגעשטעלט סענעס פונעם לעבן און שא-פונג פונעם גרויסן יידישטישעלעך פראנץ מאקא.

